

Tężnia solankowa Kopalni Soli „Wieliczka”

Z daleka przypomina zamek lub prehistoryczne grodzisko. Gdy podejmiemy bliżej, zobaczymy, że to masywna konstrukcja wypełniona gałązkami tarniny, po których spływa słona woda. Tężnia to wprawdzie nie warowny gród, ale śmiało można nazwać ją twierdzą. Chroni bowiem zdrowie i wzmacnia odporność, a powstały wokół niej mikroklimat to naturalne lecznicze inhalatorium.

W XIX wieku Wieliczka była uzdrowiskiem na europejskim poziomie. Kuracjusze korzystali z dobrodziejstw solankowych kąpeli, zaś twórca dobrze prosperującego Zakładu Kąpielowego, lekarz salinarny doktor Feliks Boczkowski mógł śmiało marzyć o dalszym rozwoju oferty leczniczej. Trudna rzeczywistość Polski rozbiorowej rozwiła te nadzieje, niemniej idea uzdrowiska przetrwała i znalazła godnego realizatora w osobie profesora Mieczysława Skulimowskiego. Współcześnie sanatoryjne tradycje Wieliczki kontynuuje Uzdrowisko Kopalnia Soli „Wieliczka”, zaś tężnia solankowa stanowi kolejny ważny krok w przywróceniu miastu leczniczego charakteru.

Z czego to jest zrobione?

Wielicką tężnię zbudowano z drewna modrzewiowego. Materiał wybrano nieprzypadkowo, bowiem modrzew jest niezwykle trwały – w suchych warunkach jego drewno może przetrwać nawet 1800 lat, zaś w wodzie ok. 500. Jako jedyne nie gnije w morskiej wodzie.

Modrzewiową konstrukcję wyłożono wiązkami tarniny. Tarnina czyli dzika śliwa to ciernisty krzew występujący niemal w całej Europie. Tworzy gęste zarośla, dostarcza twardego drewna. Z myślą o tężni tarninę ścina się w określonej porze roku – gdy opadną z niej liście, a soki odpłyną do korzeni.

Przy budowie wielickiej tężni pracowało przez ponad rok kilkadziesiąt osób. W liczbach konstrukcja prezentuje się następująco:

- **7 348 m²** - teren inwestycji
- **1 843 m²** – powierzchnia zabudowy
- **9 m** – wysokość konstrukcji
- **22,5 m** – wysokość ośmiokątnej wieży, z której roztacza się piękny widok na tereny kopalni
- **7 600 m³** - kubatura obiektu
- **275 m³** - pojemność zbiorników solankowych
- **ok. 500 m³** - tyle zużyto drewna modrzewiowego kl. C24,
- **766 m³** - kubatura konstrukcji żelbetowej,
- **3 200 m²** - powierzchnia tarninowej elewacji
- **100** – tylu turystów i kuracjuszy może jednocześnie przebywać w otoczeniu tężni i na jej dziedzińcu; udostępnione będą też mury tężni i pomost widokowy

Jak to działa?

Zasada działania tężni jest bardzo prosta. Cały sekret kryje się w jej specyficznej konstrukcji, a celem całego procesu jest uzyskanie co najmniej 16% roztworu NaCl w wodzie. Solanka ulega zagęszczeniu gdy spływa po tarninie i rozbija się o poszczególne jej gałązki - częściowo paruje, nasycając powietrze wokół budowli solnym aerozolem. Odznacza się ona szczególnymi walorami zdrowotnymi, ponieważ jego cząsteczki mają znaczną zdolność penetracji poprzez błony śluzowe układu oddechowego oraz skórę. Pod drewnianą konstrukcją murów i wieży tężni znajduje się misa żelbetowa zbierająca solankę, z której jest ona odprowadzana grawitacyjnie do podziemnego zamkniętego zbiornika zlokalizowanego pod wieżą obok pompowni. Z zbiornika podziemnego solanka jest pompowana do systemu koryt drewnianych zlokalizowanych na koronie muru i na podeście wieży, skąd poprzez drewniane kurki regulujące przepływ spływa do mniejszych koryt, posiadających nacięcia, umożliwiające równomierne rozprowadzenie solanki na rozłożone pod nimi krzaki tarniny. Strugi solanki ściekają po gałązkach tarniny, na których „rozbijają się” na tworząc leczniczy aerozol. Słońce i wiatr potęgują oddziaływanie tężni.

W wielickiej tężni płynie oczywiście wielicka solanka. Pod koniec ubiegłego roku słona woda pochodząca z dwóch podziemnych wypływów na poziomie VI i VII otrzymała świadectwo leczniczej wody mineralnej ze wskazaniem do użycia m.in. w inhalacjach.

W Polsce funkcjonują 3 tężnie, które pod względem wielkości uplasować by można przed wielicką – wszystkie jednak na północ od Warszawy i Poznania. Oznacza to, iż w promieniu ponad 300 km od Wieliczki nie ma obiektu podobnej wielkości. Kilka mini-tężni (wykorzystujących technologię zbliżoną do tężni) funkcjonują też Grudziądzu, Busku-Zdroju, Rabce Zdroju, Sołonce i Dębowcu. W krajach sąsiadujących z Polską tężnie funkcjonują na terenie Niemiec (20 obiektów) i Austrii (1 tężnia).

Kto i dlaczego powinien wybrać się do tężni?

Inhalacje przy tężni zalecane są osobom cierpiącym na nawracające lub przewlekłe choroby dróg oddechowych. Ulgę poczują zatem pacjenci z nieżytem nosa, stanem zapalnym zatok przynosowych, nieżytem krtani, w stanach po terapii ostrych infekcji dróg oddechowych. Solny aerozol ułatwia też usuwanie wydzieliny u osób chorych np. na zapalenie oskrzeli, przewlekłą obturacyjną chorobę płuc czy astmę oskrzelową.

Do tężni warto się udać również będąc zdrowym. Inhalacje pomagają bowiem oczyścić drogi oddechowe - na skutek znacznego zanieczyszczenia powietrza zbiera się w nich bowiem szereg pyłów o różnym, często potencjalnie niebezpiecznym składzie.

Najlepszy efekt leczniczy osiągniemy przebywając w odległości nie mniejszej niż 30 m, zaś zalecany czas trwania inhalacji wynosi pół godziny. Inhalacje przy tężni warto uzupełnić szybkim marszem lub spacerem

Kopalnia Soli "Wieliczka" Trasa Turystyczna Sp. z o.o.

32-020 Wieliczka, Park Kingi, 10, Polska - Poland

nie widać. Można też wejść na zadaszone pomosty lub wieżę, z których rozpościera się piękny widok na okolicę. A jeśli chcemy po prostu odpocząć i odetchnąć zdrowym powietrzem wokół tężni oraz na jej dziedzińcu nie brakuje ławek.
